

Serdar Korucu: Ermeni Kimliği Saklanmaya Çalışılan Ressam Ayvazovski 200 Yaşında

Posted on 31/07/2017

Ünlü Ermeni ressam Hovhannes Ayvazyan (Ivan Konstantinoviç Ayvazovski), 1817’de Rus topraklarında doğdu. Kırım’ın Osmanlı egemenliği döneminde “Küçük İstanbul” olarak anılan liman şehri Thedosia’da.

Sanat hayatı boyunca 200’den fazla İstanbul tablosu yapması nedeniyle sadece Osmanlı döneminde değil, Cumhuriyet Türkiye’sinde de her zaman kendisine büyük önem verildi.

Uzun yıllar Türkiye basınında çoğunlukla sahte Ayvazovski’ler haber oldu. Çünkü bu ünlü Ermeni ressamın eserleri Türkiye’de alıcı buluyordu.

Bu haberlerle birlikte basında öne çıkarılan yanı, Osmanlı padişahları tarafından saraylarda ağırlanması, “Osmanlı liyakat beratı” verilmesi ve İstanbul’a olan hayranlığıydı.

2015 yılında yapılan “Ayvazovski’nin İstanbul’u” sergisi yeniden hatırlattı sanatçıyı. Ancak Ayvazovski’nin daha az gündeme gelen geçmişini o dönem Alin Ozinian, Agos’ta şöyle anlatıyordu:

“Sultan Abdülhamid döneminde Osmanlı’da Ermenilere katliamlar yapıldığında, Ayvazovski olup bitenden çok etkilendi. (...) Bu katliamlardan sonra, 80 yaşındaki ressam, Osmanlı padişahları tarafından verilen madalyalarını önce köpeğinin boynuna bağlayıp doğduğu şehir Kırım Thedosia’daki (Kefe) Türk tüccarların mahallesine gitti, orada herkesin gözüne madalyaları sokarcasına yaptığı yürüyüşten sonra, Ayvazovski, köpeği ile birlikte deniz kenarına gidip madalyaları denize attı. Ertesi gün, Osmanlı Konsolosu ile buluşan ressam,

‘Madalyaların hepsini denize attım, bak kurdeleleri burada, al bunları Padişah’a götür, isterse o da benim resimlerimi denize atsın, umurumda bile değil’ dedi.”

Sadece bununla da sınırlı kalmıyordu o dönem Ayvazovski’nin tepkisi. Ozinian’ın da hatırlattığı gibi, ressam “Trabzon’daki Ermeni Katliamı”, “Gecedeki Yalnız Gemi” ve “Marmara Denizi’nde Trajedi” eserlerini de yapmıştı.

Ermeni kimliği öne çıkarılmayan, hatta daha doğrusu olabildiğince saklanan ressamın Türkiye’de kamu kurumlarında 40’ın üstünde tablosu bulunuyor. Bunlardan 10’u Cumhurbaşkanlığı Külliyesi’nde. 21’i milli saraylarda, 10’u ise Deniz Müzesi ve Harbiye Askeri Müzesi gibi kurumlarda. Devletin Ayvazovski’ye verdiği önemi “Ayvazovski’nin İstanbul’u” dijital sergisinin Genel Yönetmeni Bülent Özukan, Mart 2017’de Sputnik’e verdiği röportajda şu sözlerle anlatıyordu:

“ABD Başkan Yardımcısı Joe Biden Türkiye’yi ziyaret ettiğinde hem Joe Biden’ın arkasındaki kameralara yansıyan tablo hem de Cumhurbaşkanı Erdoğan konuşma yaparken arkasındaki iki ayrı tablo Ayvazovski’nindi. Bu anlamda günümüzde dahi Ayvazovski’ye Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin ayrı bir önem verdiğini ve bir prestij unsuru olarak bundan yararlandığını söyleyebilirim.”

Kamu kurumlarında olduğu gibi ne bu röportajda, ne de de serginin internet sitesinde ünlü ressamın Ermeni kimliğine dair bir ifade bulunmuyor. Basın bültenlerinde Ermeni olduğuna dair belki tek ipucu şu cümlede saklı:

“Türkiye’de de çok sevilen Ayvazovski, Rusya ve Ermenistan’da en sevilen ve bilinen ressamı ve her üç ülkenin sanattaki en önemli ortak değeri olarak anılıyor”.

Neden Ermenistan ile ortak değer olduğu, neden iyi bilindiği ise tamamen okuyucuya bırakılıyor.

Kaynak: bianet.org